

**ADMINISTRAȚIA DE STAT A AVIAȚIEI CIVILE
A REPUBLICII MOLDOVA**

Reglementări Aeronautice Civile

RAC– TABP

Transportul aerian al bunurilor periculoase

CUPRINS:		
CUPRINS	.....	C-1
LISTA DE CONTROL A PAGINILOR	.....	LC-1
REGULI DE AMENDARE	.....	RA-1
INDEXUL AMENDAMENTELOR	.....	IA-1
PREAMBUL	.....	P-1
<u>REGLEMENTĂRI</u>		
CAPITOL 1	DEFINIȚII ȘI ABREVIERILE	R-1
RAC-TABP 1.0005	Definiții	R-1
CAPITOL 2	APLICABILITATE	R-3
RAC-TABP 1.0010	Aplicabilitate general	R-3
RAC-TABP 1.0015	Baza de fundamentare a reglementării.....	R-4
RAC-TABP 1.0020	Instrucțiuni Tehnice privind bunurile periculoase.....	R-4
CAPITOL 3	CLASIFICARE	R-4
CAPITOL 4	LIMITĂRI PRIVIND TRANSPORTUL AERIAN AL BUNURILOR PERICULOASE	R-4
RAC-TABP 1.0025	Bunuri periculoase acceptate de a fi transportate pe calea aerului.....	R-4
RAC-TABP 1.0030	Bunuri periculoase interzise a fi transportate pe calea aerului cu excepția cazului în care există derogări corespunzătoare.....	R-4
RAC-TABP 1.0035	Bunuri periculoase interzise în orice condiții transportului aerian.....	R-5
CAPITOL 5	AMBALAREA	R-5
RAC-TABP 1.0040	Cerințe generale.....	R-5
RAC-TABP 1.0045	Ambalajele.....	R-5
CAPITOL 6	ETICHETAREA ȘI MARCAREA	R-5
RAC-TABP 1.0050	Etichete.....	R-5
RAC-TABP 1.0055	Marcaje.....	R-5
RAC-TABP 1.0060	Limba folosită pentru marcaje.....	R-6
CAPITOL 7	RESPONSABILITĂȚILE EXPEDITORULUI	R-6
RAC-TABP 1.0065	Cerințe generale.....	R-6
RAC-TABP 1.0070	Documentul de transport bunuri periculoase.....	R-6
RAC-TABP 1.0075	Limba folosită	R-6
CAPITOL 8	RESPONSABILITĂȚILE OPERATORULUI AERIAN	R-6
RAC-TABP 1.0080	Acceptarea pentru transport.....	R-6
RAC-TABP 1.0085	Check-list de acceptare.....	R-6
RAC-TABP 1.0090	Încărcare și stocare.....	R-7
RAC-TABP 1.0095	Inspecția privind deteriorările sau scurgerile.....	R-7
RAC-TABP 1.0100	Restricții de încărcare în cabina de pasageri sau în cabina de comandă	R-7
RAC-TABP 1.0105	Înlăturarea contaminării.....	R-7
RAC-TABP 1.0110	Separarea și segregarea.....	R-7
RAC-TABP 1.0115	Protejarea și asigurarea încărcăturilor cargo de bunuri periculoase....	R-8
RAC-TABP 1.0120	Încărcarea la bordul aeronavelor cargo.....	R-8
RAC-TABP 1.0125	Alte autorizații.....	R-8
CAPITOL 9	FURNIZAREA INFORMAȚIILOR	R-8
RAC-TABP 1.0130	Informarea comandantului aeronavei.....	R-8
RAC-TABP 1.0135	Informații și instrucțiuni pentru membrii echipajului de zbor.....	R-8
RAC-TABP 1.0140	Informarea pasagerilor.....	R-8
RAC-TABP 1.0145	Informarea altor persoane.....	R-8
RAC-TABP 1.0150	Informarea autorităților aeroportuare de către comandantul aeronavei.....	R-8
RAC-TABP 1.0155	Informații în cazul unui accident sau incident de avion.....	R-9
CAPITOL 10	ELABORAREA PROGRAMELOR DE PREGĂTIRE	R-9
CAPITOL 11	CONFORMAREA CU REGLEMENTĂRILE ÎN VIGOARE	R-9
RAC-TABP 1.0160	Sistemele de inspecție.....	R-9
RAC-TABP 1.0165	Cooperarea dintre state.....	R-9
RAC-TABP 1.0170	Penalități.....	R-9
RAC-TABP 1.0175	Transportul bunurilor periculoase prin poartă	R-9
CAPITOL 12	RAPORTAREA ACCIDENTELOR ȘI INCIDENTELOR DE AVIAȚIE CARE IMPLICĂ BUNURILE PERICULOASE	R-9

LISTA DE CONTROL A PAGINILOR

Data ediției: 20/10/2006

Următoarele pagini **RAC-TABP** sunt în vigoare:

Numărul paginii	Data ediției
C - 1	20.10.2006
LC - 1	20.10.2006
RA - 1	20.10.2006
IA - 1	20.10.2006
P - 1	20.10.2006
R - 1	20.10.2006
R - 2	20.10.2006
R - 3	20.10.2006
R - 4	20.10.2006
R - 5	20.10.2006
R - 6	20.10.2006
R - 7	20.10.2006
R - 8	20.10.2006
R - 9	20.10.2006

REGULI DE AMENDARE

Prezenta reglementare este amendabil în următoarele condiții:

1. Modificarea prevederilor prezentei reglementări se face numai prin amendament;
2. Amendamentul este aprobat prin Ordin al Directorului General Administrației de Stat a Aviației Civile;
3. Se modifică corespunzător lista de control a paginilor;
4. După primirea amendamentului aprobat, fiecare deținător va insera noile pagini emise, va distruge paginile înlocuite și va completa "INDEXUL AMENDAMENTELOR" în mod corespunzător.

PREAMBUL

1. Activitatea aeronautică civilă pe teritoriul și în spațiul aerian național este reglementată prin Codul Aerian, prin acte normative interne din domeniu, precum și în conformitate cu prevederile Convenției privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944, ale altor convenții și acorduri internaționale la care Republica Moldova este parte.
2. Reglementările aeronautice civile sunt elaborate, emise sau adoptate în conformitate cu prevederile și recomandările Convenției privind Aviația Civilă Internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944, ale altor convenții și acorduri internaționale la care Republica Moldova este parte, astfel încât să se asigure un caracter unitar, coerent și modern procesului de elaborare și dezvoltare a sistemului național de reglementări aeronautice civile române.
3. În conformitate cu prevederile Legii Aviației Civile și în scopul reglementării domeniului aviației civile, Administrația de Stat a Aviației Civile, în calitate sa de autoritate de stat, emite reglementări aeronautice civile, care au caracter obligatoriu pentru toți participanții la activitățile aeronautice civile și conexe, precum și pentru persoanele care își propun ori desfășoară activități în zonele supuse serviturilor de aeronautică civilă.

CAPITOLUL 1 DEFINI II I ABREVIERI

RAC-AOC 0005 Defini ii

În sensul prezentei reglement ri se definesc urm toarele no iuni:

(1) **Accidente de avia ie în care sunt implicate bunuri periculoase**

Un eveniment asociat sau corelat cu transportul aerian al bunurilor periculoase care conduce la r niri grave, decesul unei persoane sau deterior ri majore ale bunurilor transportate.

(2) **Aeronava cargo**

Orice aeronav , alta decât o aeronav destinat transportului de pasageri, cu ajutorul c reia se pot transporta diverse bunuri.

(3) **Aeronav destinat transportului de pasageri**

O aeronav care transport orice persoan alta decât un membru al echipajului, un angajat al operatorului într-o misiune oficial , un reprezentant autorizat al autorit ii aeronautice na ionale sau o persoan care înso e te înc rc tura.

(4) **Ambalaj**

- a. Ambalaj pentru materiale non-radioactive - Recipientul i orice alte componente sau materiale necesare acestuia pentru îndeplinirea func iei sale, precum i pentru a asigura respectarea cerin elor specificate în prezenta reglementare privind ambalarea produselor.
- b. Ambalaj pentru materiale radioactive – Ansamblul de componente necesare pentru izolarea complet a con inutului radioactiv. (Acesta poate con ine, în particular, unul sau mai mul i recipienti, materiale absorbante, structuri de spa ialitate, de protec ie la radia ii, echipamente de umplere, golire, ventilare i asigurare a presiunii, precum i dispozitive pentru rc ire, pentru absorb ia ocurilor mecanice, pentru asigurarea manipul rii i ancorare, pentru izolare termic i mecanisme de deservire total a ambalajului)

Nota: Nu include defini ia de Dispozitiv de înc rcare

(5) **Autoritate aeronautic**

Înseamn Administra ia de Stat a Avia iei civile a Republicii Moldova.

(6) **Aprobat**

Înseamn aprobat de Autoritatea aeronautic .

(7) **Autorizat**

Înseamn c solicitarea, inten ia de ac iune sau documentul în cauz a fost g sit acceptabil de c tre Autoritatea aeronautic i notificat ca atare operatorului aerian.

(8) **Bunuri periculoase**

Articolele sau substan ele capabile s prezinte un risc major pentru s n tate, siguran a zborurilor, sau a altor bunuri, atunci când sunt transportate pe calea aerului, sau a mediului înconjur tor i care se reg sesc în lista de bunuri periculoase din Manualul OACI – Doc 9284 sau sunt clasificate în concordan cu aceste instruc iuni.

(9) **Cod UN**

Un num r de patru cifre atribuit de c tre Comitetul de Exper i al Organiza iei Na iunilor Unite pentru Transportul Bunurilor Periculoase, cu scopul de a identifica o anumit substan sau un grup de substan e.

(10) **Colet**

Produsul final al opera iunii de ambalare compus din ambalaj i con inutul acestuia preg tit pentru transport.

(11) Pilotul Comandant

Pilotul desemnat de operator, sau în cazul aviației generale, de proprietar, ca fiind la comandă responsabil cu desfășurarea în siguranță a zborului.

(12) Container

Un recipient folosit de regulă de către un singur expeditor, conținând unul sau mai multe colete și care formează o singură unitate în scopul de a fi mai ușor de manevrat și depozitat.

(13) Derogare

O autorizație emisă de către autoritatea aeronautică și care asigură descărcarea de obligații de conformare cu prevederile cuprinse în prezenta reglementare.

(14) Dispozitiv de încărcare

Orice tip de container de marfă, container al aeronavei, palet cu plasă al aeronavei sau un palet al aeronavei, încărcat sub formă de igloo și acoperit cu o plasă.

Nota: Nu include definiția de **Container**

(15) Excepție

O prevedere din prezenta reglementare care exclude un anumit reper din categoria bunuri periculoase de la cerințele aplicabile în mod normal acestuia.

(16) HGRM

Hotărârea Guvernului Republicii Moldova.

(17) Incidente de aviație în care sunt implicate bunuri periculoase

Un eveniment, altul decât un accident de aviație în care sunt implicate bunuri periculoase, asociat sau corelat cu transportul aerian de bunuri periculoase, și care nu se produce neapărat la bordul aeronavei, și care conduce la rănirea unei persoane, deteriorări de bunuri, incendiu, rupere, scurgeri de fluide, radiații sau alte măriri care demonstrează că integritatea ambalajului nu a fost păstrată. Orice eveniment corelat cu transportul aerian de bunuri periculoase care ar putea afecta grav aeronava sau pe ocupanții acesteia este de asemenea considerat incident de aviație în care sunt implicate bunuri periculoase.

(18) Incompatibil

Descrie bunurile periculoase care, dacă sunt amestecate, pot conduce la o evoluție periculoasă cu degajare de căldură sau gaz sau pot produce substanțe corozive.

(19) Manualul OACI – Doc 9284

Manualul OACI "Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air", Doc 9284 – AN/905, ediția în vigoare

(20) Membru al echipajului

O persoană desemnată de către operator, având responsabilități la bordul aeronavei pe parcursul timpului de zbor.

(21) Membru al echipajului de zbor

Un membru al echipajului, posesor de licență aeronautică, care are responsabilități esențiale în operarea aeronavei pe parcursul timpului de zbor.

(22) OACI

Organizația Aviației Civile Internaționale.

(23) Operator

Persoană fizică sau juridică autorizată și/sau certificată, angajată în operarea aeronavei.

(24) Rănire gravă

Rănirea suferită de o persoană într-un accident de aviație în care :

- a. necesită spitalizare pentru mai mult de 48 de ore, într-o perioadă de apte zile de la data producerii rănirii; sau
- b. are drept urmare fracturarea unui os (cu excepția fracturilor simple de degete, cîlcâi sau nas); sau
- c. implică ruperi ce provoacă hemoragii severe, ruperi ale nervilor, mușchilor sau deteriorări ale tendoanelor; sau
- d. implică răniri ale oricărui organ intern; sau
- e. implică arsuri de gradul II și III, sau orice arsuri care afectează mai mult de 5% din suprafața corpului; sau
- f. implică expunere verificată la substanțe infecțioase sau radiații ionizante.

(25) Statul de Origine

Statul pe teritoriul căruia expediția marfă a fost pentru prima dată încercată la bordul unei aeronave.

(26) Statul Operatorului Aerian

Statul pe teritoriul căruia operatorul aerian își are sediul principal al afacerilor sale sau, dacă el nu are un astfel de loc, reședință sa permanentă.

CAPITOLUL 2. APLICABILITATE**RAC-AOC 0010 Aplicabilitate generală**

- (a) Prevederile prezentei reglementări sunt aplicabile tuturor operațiunilor de transport aerian civil de bunuri periculoase.
- (b) Nici una din prevederile prezentei reglementări nu se substituie, și aplicarea ei nu trebuie să contravină, cerințelor referitoare la încercarea, transportul și descărcarea mărfurilor prevăzute în instrucțiunile tehnice ale aeronavelor în cauză și în reglementările de aviație civilă aplicabile acestor activități.
- (c) În cazuri de extremă urgență când alte forme de transport sunt neadecvate sau respectarea întocmai a prezentei reglementări este contrară interesului public, autoritatea aeronautică, în cazul operațiunilor de transport aerian civil care se desfășoară în spațiul aerian al Republicii Moldova, poate aproba derogări dacă se asigură un nivel de siguranță corespunzător în transport.
- (d) Pentru operațiunile de transport aerian civil, în situațiile prezentate la alineatul 2 de mai sus, operatorii aerieni din Republica Moldova sunt obligați să obțină autorizații/derogări de la toate Statele implicate.

Nota 1

Statele implicate sunt Statul de Origine, Statele de tranzit, Statele survolate, Statul de destinație al bunurilor periculoase în cauză și Statul Operatorului.

Nota 2

Referitor la bunurile periculoase interzise în mod normal la transportul pe calea aerului (vezi RAC-TABP 1.0030) pot fi acordate derogări.

Nota 3

Referitor la bunurile periculoase interzise în orice circumstanțe (vezi RAC-TABP 1.0035) nu se vor acorda derogări.

Nota 4

Prezenta reglementare nu impune operatorilor aerieni din Republica Moldova să transporte anumite bunuri periculoase și în același timp nu împiedică operatorii aerieni din Republica Moldova să adopte cerințe speciale suplimentare privind transportul acestora.

Nota 5

Prezenta reglementare nu absolvă operatorii aerieni din Republica Moldova de respectarea integrală a cerințelor și obligațiilor ce le revin potrivit legislației Republicii Moldova în domeniu.

RAC-AOC 0015 Baza de fundamentare a reglement rii

Prezenta reglementare a fost elaborat în conformitate cu prevederile:

- (a) – Anexei 18 la Conven ia de la Chicago privind Avia ia Civil Interna ional , edi ia a treia, iulie 2001;
- (b) – Manualului OACI “Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air” - Doc 9284 – AN/905, edi ia 2001 – 2002
- (c) – JAR – OPS 1 i JAR – OPS 3

RAC-AOC 0020 Instruc iuni Tehnice privind bunurile periculoase

- (a) To i operatorii aerieni din Republica Moldova care efectueaz misiuni de transport aerian de bunuri periculoase, au obliga ia de a respecta prevederile Manualului OACI – Doc 9284, aprobat, emis i amendat în concordan cu procedura stabilit de c tre Consiliul OACI.
- (b) Autoritatea aeronautic va informa OACI asupra dificult ilor întâlnite în aplicarea prevederilor Manualului OACI – Doc 9284 i asupra oric ror amendamente pe care le consider a fi oportuns fie aplicate.

În cazul în care autoritatea aeronautic , prin amendarea prezentei reglement ri, va adopta dispozi ii diferite fa de cele specificate în Manualul OACI – Doc 9284, acestea vor fi notificate prompt la OACI pentru a putea fi publicate în Manualul OACI – Doc 9284 la rubrica “State variations”.

CAPITOLUL 3. CLASIFICARE

Clasificarea bunurilor periculoase se va face în strict conformitate cu Manualul OACI – Doc 9284.

Not : Defini iile detaliate ale claselor de bunuri periculoase sunt con inute în Manualul OACI – Doc 9284. Aceste clase identific riscurile poten iale asociate cu transportul aerian al bunurilor periculoase, fiind cele recomandate de c tre Comitetul de Exper i al Organiza iei Na iunilor Unite pentru Transportul Bunurilor Periculoase.

CAPITOLUL 4. LIMIT RI PRIVIND TRANSPORTUL AERIAN AL BUNURILOR PERICULOASE**RAC-AOC 0025 Bunuri periculoase acceptate de a fi transportate pe calea aerului**

Transportul aerian al bunurilor periculoase este interzis cu excep ia cazurilor stabilite prin prezenta reglementare precum i a specifica iilor i procedurilor detaliate în Manualul OACI – Doc 9284.

RAC-AOC 0030 Bunuri periculoase interzise a fi transportate pe cale aerului cu excep ia cazului în care exist derog ri corespunz toare

Bunurile periculoase enumerate mai jos sunt interzise la bordul aeronavelor cu excep ia cazurilor în care au fost acordate derog ri corespunz toare de c tre Statele implicate (vezi 2.1), sau fa de care prevederile Manualului OACI – Doc 9284 indic faptul c ele pot fi transportate cu aprobarea acordat de c tre Statul de Origine, prin organismele abilitate:

- (a) articolele i substan ele identificate în Manualul OACI – Doc 9284 (În Tabelul 2-14 3-1 la coloanele 9 i 10 sau coloanele 11 i 12 sunt marcate cu „FORBIDDEN”) ca fiind interzise pentru transport în circumstan e normale;
- (b) animale vii infectate.

RAC-AOC 0035 Bunuri periculoase interzise în orice condiții transportului aerian

Articolele și substanțele care sunt în particular identificate prin denumire sau descriere generică în Manualul OACI – Doc 9284 ca fiind interzise pentru transportul aerian în orice condiții nu pot fi transportate cu nici un fel de aeronavă. (În Tabelul 3-1 la coloanele 2 și 3 sunt marcate cu „FORBIDDEN”)

CAPITOLUL 5. AMBALAREA

RAC-AOC 0040 Cerințe generale

Ambalarea bunurilor periculoase se va face obligatoriu în conformitate cu prevederile acestui capitol precum și cu cele specificate în Manualul OACI – Doc 9284.

RAC-AOC 0045 Ambalaje

- (a) Ambalajele folosite pentru transportul aerian al bunurilor periculoase vor fi de bună calitate, construite și asigurate pe poziția închisă astfel încât să prevină scurgerile ce ar putea fi cauzate, în condiții normale de transport, de modificările de temperatură, umiditate, presiune, sau de vibrații.
- (b) Ambalajele vor fi adecvate conținutului destinat a fi transportat. Ambalajele în contact direct cu bunurile periculoase vor fi rezistente la orice fel de reacție chimică sau de altă natură a acestor bunuri.
- (c) Ambalajele vor satisface specificațiile de material și construcție din Manualul OACI – Doc 9284.
- (d) Ambalajele vor fi testate în conformitate cu prevederile Manualului OACI – Doc 9284.
- (e) Ambalajele pentru care rețenția de lichid este o funcție de bază, vor fi capabile să suporte, fără a înregistra scurgeri, presiunea prescrisă de Manualul OACI – Doc 9284.
- (f) Ambalajele primare vor fi astfel împachetate, asigurate sau izolate cu scopul de a împiedica spargerea lor sau scurgerile și pentru a controla deplasarea lor în interiorul ambalajelor secundare în condiții normale de transport. Izolațiile și materialele absorbante nu trebuie să reacționeze periculos cu conținutul containerelor.
- (g) Nici un container nu va fi refolosit până când nu a fost inspectat și găsit necorodat sau/și nedeteriorat. Când un container este refolosit, vor fi luate toate măsurile necesare pentru a preveni contaminarea încărcăturii ce urmează a fi transportată.
- (h) Dacă din cauza naturii încărcăturii anterioare, containerele goale, necurățate pot reprezenta o situație de pericol potențial sau risc, ele vor fi închise ermetic și tratate în conformitate cu situația în cauză.
- (i) Nu este permis ca exteriorul ambalajelor să fie contaminat cu substanțe periculoase.

CAPITOLUL 6. ETICHETAREA ȘI MARCAREA

RAC-AOC 0050 Etichete

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în Manualul OACI – Doc 9284, fiecare colet conținând bunuri periculoase va fi dotat cu etichete adecvate în conformitate cu prevederile stabilite în Manualul OACI – Doc 9284.

RAC-AOC 0055 Marcaje

- (a) Cu excepția cazului în care se prevede altfel în Manualul OACI – Doc 9284, fiecare colet conținând bunuri periculoase va fi marcat cu o denumire de transport adecvată conținutului său, atunci când a fost atribuit, cu un cod UN precum și cu alte astfel de marcaje specificate în Manualul OACI – Doc 9284.
- (b) Marcaje specifice pentru ambalaje. Cu excepția cazului în care se prevede altfel, fiecare ambalaj fabricat în conformitate cu o specificație conținută în Manualul OACI – Doc 9284 va fi marcat în concordanță cu prevederile corespunzătoare din acest manual. Nici un ambalaj nu

va fi marcat decât dac corespunde specifica iei corespunz toare, privind ambalajul, con inut în Manualul OACI – Doc 9284.

RAC-AOC 0060 Limba folosit pentru marcaje

- (a) Marcajele vor fi f cute obligatoriu în limba englez precum i în limba Statului de Origine.
- (b) Marcajele pe ambalajele bunurilor periculoase originare din Republica Moldova se fac în limba de stat i englez .

CAPITOLUL 7. RESPONSABILIT ILE EXPEDITORULUI

RAC-AOC 0065 Cerin e generale

Înainte ca o persoan s ofere orice colet sau container con inând bunuri periculoase pentru a fi transportate pe calea aerului, acea persoan trebuie s prezinte garan ii c acele bunuri periculoase nu sunt interzise de a fi transportate pe calea aerului, c sunt corespunz tor clasificate, ambalate, marcate, etichetate i înso ite de documente de transport corespunz toare transportului bunurilor periculoase, conform celor specificate în prezenta reglementare precum i în Manualul OACI – Doc 9284.

RAC-AOC 0070 Documentul de transport bunuri periculoase

- (a) Cu excep ia cazului în care se prevede altfel în Manualul OACI – Doc 9284, persoana care ofer bunuri periculoase pentru a fi transportate pe calea aerului, va completa, semna i furniza operatorului aerian un document de transport pentru bunuri periculoase, document care trebuie s con in obligatoriu toate informa iile cerute de Manualul OACI – Doc 9284.
- (b) Documentul de transport va con ine o declara ie semnat de persoana care ofer bunurile periculoase pentru transport, indicând c bunurile periculoase sunt complet i corect descrise prin denumirile lor de expedi ie i c ele sunt clasificate, ambalate, marcate, etichetate i se g sesc în condi ii corespunz toare pentru transport aerian în concordan cu reglement rile în vigoare.

RAC-AOC 0075 Limba folosit

Documentul de transport pentru bunuri periculoase va fi redactat, în mod obligatoriu, în limba englez precum i în limba Statului de Origine.

CAPITOLUL 8. RESPONSABILIT ILE OPERATORULUI AERIAN

RAC-AOC 0080 Acceptarea pentru transport

Operatorul aerian nu va accepta s transporte pe calea aerului bunuri periculoase decât dac :

- (a) bunurile periculoase sunt înso ite de un document de transport bunuri periculoase completat corespunz tor, cu excep ia cazurilor în care Manualul OACI – Doc.9284 nu prevede necesitatea unui astfel de document;
- (b) ambalajul, coletul sau containerul care con ine bunuri periculoase a fost inspectat în concordan cu procedurile de acceptare specificate în Manualul OACI – Doc.9284, i
- (c) expeditorul/importatorul a produs dovezile necesare c a respectat integral cerin ele i obliga iile care îi revin din legisla ia na ional în domeniu a Statului de Origine i/sau a Republicii Moldova, dup caz.

RAC-AOC 0085 Check-list de acceptare

Operatorul aerian va elabora i folosi un check-list de acceptare a bunurilor periculoase în scopul respect rii prevederilor punctului RAC-AOC 0080 de mai sus.

RAC-AOC 0090 Încrcare i stocare

Coletele i containerele con inând bunuri periculoase i containerele de marf con inând materiale radioactive trebuiesc încrcate i stocate în aeronav în concordan cu prevederile Manualului OACI – Doc.9284

RAC-AOC 0095 Inspec ia privind deterior rile sau scurgerile

- (a) Ambalajele i containerele care con in bunuri periculoase precum i containerele con inând materiale radioactive vor fi inspectate pentru a se descoperi eventuale scurgeri sau deterior ri înainte de imbarcarea la bordul aeronavei sau într-un dispozitiv de încrcare. Ambalajele, coletele i containerele care prezint scurgeri sau sunt deteriorate nu vor fi imbarcate la bordul aeronavei.
- (b) Un dispozitiv de încrcare nu va fi imbarcat la bordul aeronavei decât dac a fost inspectat i nu s-au descoperit scurgeri sau deterior ri ale bunurilor periculoase con inute de acesta.
- (c) Când un ambalaj con inând bunuri periculoase imbarcat la bordul unei aeronave prezint deterior ri sau scurgeri operatorul aerian îl va înl tura sau va face aranjamentele necesare pentru înl turarea sa de c tre o autoritate sau organiza ie corespunz toare, asigurându-se totodat c încrc tura r mas este într-o condi ie adecvat transportului aerian, iar celelalte ambalaje nu au fost contaminate.
- (d) Ambalajele i containerele con inând bunuri periculoase precum i containerele de marf con inând materiale radioactive vor fi inspectate pentru a descoperi semne de deteriorare sau scurgeri la descrcarea din avion sau dispozitivul de încrcare. Dac exist semne de deteriorare sau scurgeri, zona în care bunurile periculoase sau dispozitivul de încrcare au fost depozitate în aeronav va fi inspectat în scopul descoperirii eventualelor deterior ri sau contamin ri.

RAC-AOC 0100 Restric ii de încrcare în cabina de pasageri sau în cabina de comand

Este interzis transportul bunurilor periculoase în cabina pasagerilor sau în cabina de comand cu excep ia cazurilor în care acest lucru este permis de prevederile specificate în Manualul OACI - Doc. 9284.

RAC-AOC 0105 Înlturarea contamin rii

- (a) Orice contaminare periculoas descoperit în avion ca rezultat al scurgerilor sau deterior rii bunurilor periculoase va fi înl turat f r întârziere prin mijloace adecvate. (Vezi i RAC-AOC 0125) Decontaminarea se efectueaz numai de c tre organiza ii i personal recunoscut i autorizat corespunz tor care va atesta aceasta prin emiterea unui "Certificat de Decontaminare". R spunderea privind repunerea în serviciu a aeronavei dup decontaminare revine operatorului i se face numai în baza "certificatului de decontaminare".
- (b) Aeronav care a fost contaminat cu materiale radioactive va fi imediat scoas din exploatare de c tre operator i nu va fi repus în serviciu pân când nivelul de radia ie pe oricare suprafa accesibil precum i contaminarea liber a aeronavei nu înregistreaz valori mai mici decât cele admise i specificate în Manualul OACI – Doc. 9284.

RAC-AOC 0110 Separarea i segregarea

- (a) Ambalajele con inând bunuri periculoase care ar putea reac iona periculos unul cu cel lalt nu vor fi depozitate al turat sau într-o pozi ie care s permit interac iunea dintre ele în eventualitatea producerii unor scurgeri.
- (b) Ambalajele ce con in substan e toxice sau substan e infec ioase vor fi depozitate la bordul aeronavei în conformitate cu prevederile Manualului OACI – Doc. 9284.
- (c) Ambalajele ce con in materiale radioactive vor fi depozitate la bordul aeronavei astfel încât s fie separate de persoane, animale vii i filme nedevopate în conformitate cu prevederile Manualului OACI – Doc. 9284.

RAC-AOC 0115 Protejarea și asigurarea încărcăturilor cargo de bunuri periculoase

Când bunurile periculoase sunt îmbarcate la bordul unei aeronave operatorul aerian le va proteja împotriva deteriorării și le va asigura în interiorul aeronavei astfel încât să preîntâmpine pe timpul zborului orice deplasare care ar putea modifica orientarea ambalajelor. Pentru ambalajele conținând materiale radioactive asigurarea se va face astfel încât să se asigure ca cerințele de separare specificate la pct. 8.7.3 de mai sus sunt îndeplinite în orice moment.

RAC-AOC 0120 Încărcarea la bordul aeronavelor cargo

Cu excepția cazului în care se specifică altfel în Manualului OACI – Doc. 9284, ambalajele conținând bunuri periculoase și care sunt etichetate cu mențiunea “**Cargo aircraft only**” (Numai pentru aeronave cargo) vor fi încărcate astfel încât un membru al echipajului sau altă persoană autorizată să le poată vedea, supraveghea, manipula și atunci când dimensiunile și greutatea permit, să le poată separa de altă încărcătură cargo pe timpul zborului.

RAC-AOC 0125 Alte autorizații

Operatorii din Republica Moldova care execută operațiuni de transport de bunuri periculoase elaborează și supun aprobării Autorității aeronautice toate check-list-urile și procedurile proprii privind aceste transporturi.

CAPITOLUL 9. FURNIZAREA INFORMAȚIILOR

RAC-AOC 0130 Informarea comandantului aeronavei

Înainte de plecarea în cursul aeronavei, operatorul aerian va pune la dispoziția comandantului aeronavei informații scrise (NOTOC) în conformitate cu cele specificate în Manualul OACI – Doc.9284.

RAC-AOC 0135 Informații și instrucțiuni pentru membrii echipajului de zbor

Operatorul aerian va amenda manualul operațional prin introducerea de informații pertinente și sistematizate care să permită echipajului să-și îndeplinească responsabilitățile ce-i revin cu privire la transportul aerian de bunuri periculoase atât în condiții normale cât și în condiții de urgență.

RAC-AOC 0140 Informarea pasagerilor

Autoritatea aeronautică va supraveghea modul în care operatorul aerian asigură informarea prealabilă a pasagerilor aflați sau care urmează să se îmbarce la bordul aeronavelor sale asupra tipurilor de bunuri interzise de a fi transportate la bord, atât în bagaje cât și asupra lor.

RAC-AOC 0145 Informarea altor persoane

Operatorul aerian, expeditorul sau alte organizații implicate în transportul aerian al bunurilor periculoase vor asigura informarea personalului propriu și pregătirea lui astfel încât acesta să fie capabil să-și îndeplinească responsabilitățile ce-i revin cu privire la transportul bunurilor periculoase și vor elabora instrucțiuni clare și precise cu privire la măsurile ce trebuie luate în situațiile de urgență ce implică bunurile periculoase.

RAC-AOC 0150 Informarea autorităților aeroportuare de către comandantul aeronavei

Dacă în timpul zborului apare o situație de urgență, comandantul aeronavei va informa, cât de repede permite situația în cauză, unitatea de trafic aerian corespunzătoare în scopul informării autorităților aeroportuare asupra oricărui bunuri periculoase aflate la bord, așa cum este prevăzut în Manualul OACI – Doc. 9284.

RAC-AOC 0155 Informa ii în cazul unui accident sau incident de avion

- (a) Operatorul aeronavei care transport bunuri periculoase i care a fost implicat într-un accident de avia ie trebuie, la solicitarea personalului responsabil, care se ocup de acest accident, s furnizeze, f r întârziere, toate informa iile despre bunurile periculoase aflate la bord a a cum au fost prezentate în informarea scris dat comandantului aeronavei.
- (b) Operatorul aeronavei care transport bunuri periculoase i care a fost implicat într-un incident de avia ie trebuie, la solicitarea personalului responsabil, care se ocup de acest incident, s furnizeze, f r întârziere, toate informa iile despre bunurile periculoase aflate la bord a a cum au fost prezentate în informarea scris dat comandantului aeronavei.

CAPITOLUL 10. ELABORAREA PROGRAMELOR DE PREG TIRE

Operatorul aerian are obliga ia de a elabora i men ine la zi programe de preg tire a personalului propriu privind recunoa terea, manipularea, restric iile, m surile de protec ie, ac iunile corespunz toare transportului bunurilor periculoase, în conformitate cu cele specificate în Manualul OACI – Doc. 9284, JAR-OPS 1 i JAR – OPS 3.

CAPITOLUL 11. CONFORMAREA CU REGLEMENT RILE ÎN VIGOARE**RAC-AOC 0160 Sistemele de inspec ie**

Autoritatea aeronautic asigur supravegherea opera iunilor de transport aerian civil de bunuri periculoase prin efectuarea de inspec ii în conformitate cu procedurile proprii aplicabile în domeniu. Inspec iile vor include atât controlul documentelor înso itoare i a înc rc turii precum i a practicilor utilizate de operator.

RAC-AOC 0165 Cooperarea dintre state

Autoritatea aeronautic va coopera cu celelalte autorit i competente pentru asigurarea schimbului de informa ii privind violarea reglement rilor referitoare la transportul aerian al bunurilor periculoase.

RAC-AOC 0170 Penalit i

În cazul nerespect rii reglementarilor în vigoare privind transportul aerian al bunurilor periculoase de c tre un operator aerian din Republica Moldova, Autoritatea aeronautic poate revizui i reduce categoriile de bunuri periculoase transportate de operatorul aerian, poate suspenda sau retrage dreptul acestuia de a efectua astfel de opera iuni.

RAC-AOC 0175 Transportul bunurilor periculoase prin po t

Se interzice transportul bunurilor periculoase prin po ta aerian cu excep ia cazurilor specificate de Manualul OACI – Doc 9284.

CAPITOLUL 12. RAPORTAREA ACCIDENTELOR I INCIDENTELOR DE AVIA IE CARE IMPLIC BUNURILE PERICULOASE

În scopul prevenirii producerii accidentelor i incidentelor de avia ie care implic bunurile periculoase raport rile privind astfel de accidente i incidente de avia ie vor fi f cute în concordan cu prevederile detaliate ale Manualului OACI - Doc. 9284.